

antatte internasjonale standarder, statsleder Deng Xiaopings funksjonshemmede sønn og lobbyaktivitet fra organiserte psykiatere.

Styrken er at redaktørene har fått med seg et lag med forskere som har arbeidet i årevis på de områdene de omtaler. Det skaper oversikt og dybde. Vi får spennende og kulturelt sensitiverende bilder av hvordan globalt forankrede livsvilkår skapes lokalt. En del av bidragene baserer seg på feltarbeid gjort for mer enn ti år siden, og i noen av disse kunne den historiske dimensjonen vært litt mer vektlagt, all den tid et sentralt kjennetegn ved globaliseringsprosesser er høy endringshastighet. Men samlet sett er dette en meget spennende bok redigert av to internasjonalt høyt anerkjente forskere, som befester sin posisjon.

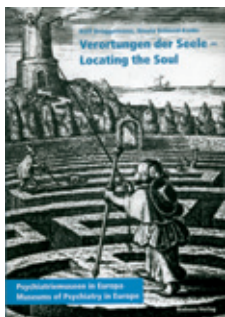
Per Koren Solvang
Høgskolen i Oslo

Psykiatrimuseer i Europa

Brüggemann R, Schmid-Krebs G.

Verortungen der Seele – Locating the soul

Psychiatriemuseen in Europa. Museums of psychiatry in Europe. 208 s, ill. Frankfurt am Main: Mabuse-Verlag, 2007. Pris EUR 30
ISBN 978-3-938304-48-8

Stadig flere psykiatrichistoriske museer har sett dagens lys de siste 20 årene. Forunderlig nok har de fleste utviklet seg utenfor universitetene. De er stort sett knyttet til psykiatriske sykehus på en eller annen måte.

Forfatterne har laget en utmerket oversikt over psykiatrichistoriske museer i Europa. Selv om oversikten ikke er fullstendig, er det en imponerende samling som presenteres i boken: over 110 museer i 20 land, deriblant sju i Danmark (Augustenborg, Middelfart, Aarhus/Risskov), Sverige (Göteborg, Säter) og Finland (Mikkeli, Siilinjärvi) – men ingen i Norge. De fleste ligger i Tyskland. 11 museer som fremstiller eutanasi ved psykisk syke under nazismen, og 19 museer for kunst av psykisk syke, som kalles for art brut, presenteres i særskilte kapitler. Ytterligere 19 museer som gjelder ytterkanten av psykiatri avrunder verket, f.eks. «Turm der Sinne» i Nürnberg og «The house of terror» i Budapest. Forfatterne arbeider som psykolog og kunstterapeut ved et psykiatrisk sykehus i Sør-Tyskland og har besøkt de fleste museene selv.

Boken er skrevet helt tospråklig på tysk og engelsk. Gjennom omtrent 300 illustra-

sjoner, de fleste i farger, blir skildringen livfull og anskuelig. Den gir mange inspirasjoner, kanskje til og med impulser til planleggingen av den neste ferieturen i Europa.

Dirk Wolter

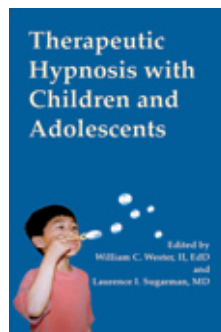
Avdeling for alderspsykiatri
Psykiatrisk klinikk
Haugesund sjukehus

Innføring i hypnoterapi for barn og unge

Wester WC, Sugarman LI.

Therapeutic hypnosis with children and adolescents

489 s. Bancyfelin: Crown House Publishing, 2007. Pris GBP 25 (inkludert DVD: Hypnosis in pediatric practice)
ISBN 978-1-84590-037-3

Norske leger vet generelt lite om hypnose: En tilstand med endret bevissthet og et kognitivt funksjonsnivå hvor man er sterkt konsentrert, med fokusert oppmerksomhet og dermed økt suggestibilitet, dvs. mottakelighet

for terapeutiske intervensjoner.

Hypnoterapi er en intervensjonsmetode overfor en pasient som allerede befinner seg i hypnose, med et klart mål: mestring, kontroll, smertelindring. Pga. barns evne til forestilling/fantasi kan dette være en rask og direkte måte for å oppnå symptomlette eller problemløsning. Men ingen endring skjer uten at pasienten selv er motivert for det. I Norge er det bare leger og psykologer som har anledning til å bruke hypnose/hypnoterapi. Blant bokens 15 bidragsyttere er det fire leger og seks psykologer. De andre er pedagoger og sykepleiere med faglig grunnutdanning og autorisasjon til å benytte kunnskap om bl.a. avlednings-teknikker og forestillingsbilder.

Boken er delt i tre hovedavsnitt. Første del har en introduksjon om hypnose i arbeid med barn, betraktninger knyttet til utviklingsfaser, vurdering av hypnotisk evne, eksempler på induksjon med teknikker for intensivering og etiske betraktninger. Neste del omhandler psykologisk anvendelse innen traumer, uvaner, depresjon, angst og somatoforme lidelser. Til slutt blir det beskrevet hvordan man kan integrere hypnose i akuttmedisinen, bl.a. ved operative inngrep, og hypnose for barn med kroniske sykdommer, enurese, enkoprese, tilbakevendende smerte og ved palliativ omsorg.

Forfatterne understreker at å hjelpe barn med emosjonelle og fysiske symptomer ved bruk av hypnose ikke kan læres fra en bok alene. Det forutsetter opplæring og praksis, og leseren vil forstå at slike terapeutiske teknikker burde være blant ferdighetene til klinikere som arbeider med barn. Her er det en integrert forståelse av biopsykososiale faktors betydning for symptomutvikling. Hvert kapittel har definisjon av terminologi, kliniske vignetter samt gjennomgang av relevant litteratur og inneholder konkrete beskrivelser av kliniske strategier og viktige utfordringer. Det understrekes at klinikere som skal kunne introdusere hypnose i praksis, bør ha deltatt i profesjonell opplæring, seminarer og veiledning. I Norge har vi foreløpig ikke organisert slik opplæring, men det arbeides for å få det til. Her som ellers er det viktig at den som praktiserer ferdighetene gjør det innen en profesjonsetisk ramme. En tannlege som meget vel kan benytte avledningsteknikker og hypnoterapeutiske metoder i sitt arbeid, men som ikke dekker at tannlegeskrekk skyldes overgrep, må henvise pasienten til relevant instans.

Forfatterne sammenlikner sin bok med en veldokumentert kokebok, uten oppskrifter, men med en kombinasjon av ingredienser og beskrivelser av retter som kan inspirere leseren til å lage kreative hypnotiske møter med barn og ungdom. Etter min oppfatning har de oppnådd sin hensikt.

Med boken følger en DVD, *Imaginative medicine in action*, med instruksjonshefte. Her er det spørsmål og ulike former for tilnærming for å hjelpe barn til å mestre. De viser hvordan man kan gå frem ved smertefulle prosedyrer eller invasive inngrep ved å bruke avledningsteknikker og forestillingsbilder for å engasjere og avlede barnet – uten å lure det. Det er velkjent at barn som har vært igjennom kliniske undersøkelser som f.eks. miksjonsuretrocytografi, sprøytestikk eller suturer har utviklet post-traumatiske reaksjoner som kunne vært unngått med mer kunnskap innen dette feltet.

Boken og DVDen viser godt bredden av anvendelsesområder og det empiriske grunnlaget for bruk av hypnose/hypnoterapi innen klinisk virksomhet og spesielt pediatri. Det empiriske grunnlaget for bruk av tilsvarende teknikker innen barnepsykiatri er foreløpig mindre utviklet også internasjonalt.

Inger Helene Vandvik
Slependen